

Приложение съгласно чл. 17, ал. 2 на ПМС 494/2024 г. за кандидатстване за допълващо финансиране по Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г.

Мярка „Внедряване на иновации в МСП на територията на местни инициативни групи (МИГ)“¹

Наименование на мярката²

Внедряване на иновации в МСП на територията на местни инициативни групи (МИГ)

1. Описание на мярката (до половин страница)

1.1. Формулира се целта на мярката и какви са очакваните резултати и ползи за територията в изпълнение на мярката.

1.2. Анализ на нуждите и идентифицирани проблеми на територията, свързани с иновационната активност и внедряването на иновации в предприятията (посочват се спрямо обхвата на допустимите дейности за финансиране от програмата, описва се към какви местни специфики/проблеми е насочена мярката, какъв е ефектът от подкрепата за територията на МИГ – реферира се към страница от стратегията).

1.3. Описва се заявеното финансиране по ПКИП в обхвата на кои приоритети и специфични цели попада - принос към специфичните цели на програмата.

1.1. Цел на мярката и очаквани резултати:

Осигуряване на възможности за внедряване на иновации в МСП на територията на МИГ „Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“ в тематичните области на ИСИС 2021-2027.

Очаквани резултати за територията на МИГ:

- нарастване на дела на МСП на територията на МИГ „Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“, които внедряват продуктови иновации или иновации в бизнес процесите в тематичните области на ИСИС 2021-2027, в резултат на което се очаква да се повиши иновационния им капацитет и конкурентоспособност;
- създаване на условия за въвеждане в МСП на територията на „Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“ на интелигентни и ориентирани към новите технологии решения.

Очакваният принос от изпълнението на мярката е повишаване на иновационната

¹ При идентифицирани потребности за допълващо финансиране по ПКИП МИГ може да включи посочената мярка в Приложението съгласно чл. 17, ал. 2 на ПМС № 494/2024 г.

² При описване на параметрите на мярката, моля, посочете глава, раздел, точка, страница от анализа/ите, както и относимите текстове в стратегията за местно развитие (където е приложимо).

активност на предприятията. **Основният ефект от изпълнението на подобен вид проекти на територията на МИГ** е създаването на условия за въвеждане в предприятията на интелигентни и ориентирани към новите технологии решения, както и на устойчиви и адаптирани към новите тенденции на развитие на икономиката производства.

Изпълнението на проекти по мярката ще допринесе за постигане на Стратегическа цел 1 на СВОМР на МИГ „Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“ - „Ускоряване растежа на местната икономика, основаващо се на местния потенциал“, Приоритет 1.1., специфична цел 1.2.1. „Насърчаване развитието на неземеделския сектор и въвеждането на иновации“, чрез увеличаване на дела на МСП, прилагащи продуктови и процесни иновации; Въвеждане на интелигентни и ресурсно ефективни решения на местно ниво; Повишаване на пазарната устойчивост на предприятията; Стимулиране на растеж и нови работни места в преработващата промишленост и други ключови сектори.

Изпълнението на мярката ще има принос и към следните цели на подхода ВОМР:

- Подкрепа за въвеждането на иновации;
- Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии чрез подкрепа за иновации в предприятията и насърчаване на прехода към кръгова икономика чрез подкрепа за инвестиции в предприятията с цел подобряване на ресурсната ефективност.

1.2. Анализ на нуждите и идентифицирани проблеми на територията, свързани с иновационната активност и внедряването на иновации в предприятията:

Местни специфики, нужди и идентифицирани проблеми на територията, свързани с иновационната активност и внедряването на иновации в предприятията

Въпреки наличието на икономическа база, територията на МИГ се характеризира с липса на системна подкрепа за модернизация и сериозни демографски предизвикателства, които ограничават развитието на МСП. Географското местоположение и добрата транспортна свързаност (път I - 3 Русе – Бяла – Плевен – София /Е-83/ - основната транспортна ос в област Плевен и ж. п. линията София – Варна) и традициите в преработващата промишленост, представени от развитите индустриални производства – **машиностроене и металообработване – основно малки, средни и големи предприятия**. Сектор преработващата промишленост заема дял над 50 % в добавената стойност по факторни разходи от всички сектори на територията на община Червен бряг и осигурява заетост на повече от 52 % от общия брой на заетите лица. На територията на община Искър, секторът заема дял от близо 30 % от секторите в община Искър и осигурява заетост от 38 %. **Малките, средни и големи предприятия на територията на МИГ са от сектор преработваща промишленост, представена от развитите индустриални производства – машиностроене и металообработване, които са основен потенциал за ускоряване на икономическото развитие на територията и внедряване на иновации в своите производства.**

Малките предприятия (между 37 и 49 на брой в периода 2017 – 2021, през 2021 г. са 47) формират между 18%–22% от приходите, оборота и произведената продукция, като

поддържат стабилни нива на печалба (между 6.5 и 9 млн. лв.). През 2021 г. те достигат:

- 104,9 млн. лв. приходи от дейността (22% от приходите на всички нефинансови предприятия)
- 94,1 млн. лв. Оборот (22% от оборота на всички нефинансови предприятия)
- 68,1 млн. лв. произведена продукция (18% от произведената продукция от всички нефинансови предприятия)

Средните и големи предприятия (общо между 4 и 6 на брой в периода 2017 – 2021, през 2021 г. са 4) генерират 50%–63% от икономическите резултати На територията на МИГ. Предвид малкия брой на тези предприятия, НСИ предостави данните общо за двете категории, в противен случай данните биха били конфиденциални. През 2021 г. Показателите на средните и големи предприятия включват:

- 234,6 млн. лв. приходи (50% от приходите на всички нефинансови предприятия)
- 219 млн. лв. оборот (52% от оборота на всички нефинансови предприятия)
- 222,3 млн. лв. произведена продукция (60% от произведената продукция от всички нефинансови предприятия)
- 17,4 млн. лв. печалба (38 % печалбата на всички нефинансови предприятия)

(1. СВОМР, т.3.1., стр.15-16; 2. Социално-икономическо проучване – Приложение 2.1 към СВОМР, част III. Състояние на местната икономика). Сред основните проблеми на икономическото развитие на територията на МИГ са повишаване на пазарните изисквания с навлизането на съвременните технологии и необходимостта от модернизация на производствените мощности, за чието решение следва да се предприемат комплексни мерки, като сред основните е създаването на условия за ускоряване растежа на местната икономика, за което ще допринесе повишаване на конкурентоспособността на съществуващите МСП, чрез въвеждане на иновации. Общата инвестиционна активност на територията на МИГ нараства значително през 2021 г. – почти 68,2 млн. лв., най-висока за периода 2017-2021, но дялът на производствените машини намалява, което сигнализира за затруднения при обновяването на производствените мощности. Продължаващото високо равнище на разходите в този сегмент потвърждава наличието на индустриална активност и стремеж към модернизация на производствените мощности.

Проучванията за целите на разработване на СВОМР показват значителен потенциал и интерес от МСП за реализация на проекти по ПК ИП 2021 – 2027 г., основаващ се на капацитета на МСП за изпълнение на проекти, включително за иновации. По Мярка 8 „Подобряване на производствения капацитет в МСП на територията на МИГ „Карлуковски карст – Червен бряг – Искър“ в програмен период 2014 – 2020 г. са изпълнени 7 на брой проекти на **обща стойност 2 145 968,13 лв.**, от които БФП в размер на 1 931 371,32 лв. и собствено финансиране от бенефициентите в размер на 214 596,81 лв., с което **бюджетът, предвиден в СВОМР 2014 – 2020 г. по ОПИК е изпълнен на 100 %**. Освен тези проекти, капацитетът на МСП на територията на МИГ се обуславя от **изпълнените 63 проекта по ОПИК 2014 – 2020 г., на обща стойност 23 434 012,44 лв.**, от които БФП 16 100 621 лв. и 7 333 391 лв. собствено финансиране от бенефициентите, което показва и висок финансов капацитет. В процес на изпълнение е проект за **внедряване на иновации в предприятията по програма "Конкурентоспособност и иновации в предприятията" 2021-2027 г. на обща**

стойност 918 500 лв., БФП - 413 325 лв. и 505 175 – собствено финансиране.
Разпределение на изпълнените проекти по области:

Област на проектите	Обща стойност	В т.ч. съфинансиране	Брой проекти
Проекти за иновации	2 196 500,00	944 075,00	3
Ефективно използване на ресурсите	1 427 800,00	428 340,00	1
Подобряване на производствения капацитет в МСП	5 118 447,61	1 670 377,88	8
Насърчаване на предприемачеството	1 355 696,32	271 139,15	6
Енергийна ефективност	13 568 425,01	4 524 634,13	7
Преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19	685 644,50	0	39

В резултат от тези данни, може да се направи заключението, че предприятията в региона демонстрират стремеж към устойчиво развитие, адаптация към пазарните условия и прилагане на иновативни решения, което е предпоставка за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика.

Иновационната активност на територията на МИГ се измерва с показатели като дял на иновативните предприятия, разходи за научноизследователска и развойна дейност, брой и дял на заетите с иновационна дейност, данни за патенти и права на интелектуална собственост и др. Повечето от тези данни се поддържат на над-общинско ниво. За територията на МИГ са анализирани секторите J и M в периода 2017 – 2021 г.:

- J – Информационни и творчески дейности: около 26–31 предприятия годишно; Добавена стойност по факторни разходи - от 704 хил. лв. (начало) до 694 хил. лв. (2021 г.) – с известна колебливост, но остава висока; През 2021 г. сектор J достига 1.144 млн. лв. произведена продукция и 1.694 млн. лв. приходи
- M – Професионални дейности и научни изследвания: стабилен растеж на броя предприятия от 25 (2017 г.) до 32 през последната година; Добавена стойност по факторни разходи - от 321 хил. лв. до 408 хил. лв. – стабилен ръст; Сектор M създава 693 хил. лв. продукция и 882 хил. лв. приходи
- Секторите отговарят съответно за над 2.8 млн. лв. общи приходи, като за мащаба на територията това е значителен обем, особено в сравнение с трудоинтензивни дейности
- Придобитите ДМА в сектор M „Професионални дейности и научни изследвания“, показват намаление – 20 млн. лева през 2021 г., при стойност от 26 млн.лв. през 2020 г., което индикира за изоставане в иновационната активност.
- Област Плевен е лидер извън столицата и Пловдив в размера на разходите за НИРД през 2021 г. - 21 700 хил. лв. и 962 души зает персонал с НИРД. Това създава допълнителни възможности за иновационно развитие на територията на МИГ.

Икономическите дейности с иновационна насоченост в МИГ-Червен бряг- Искър са

стратегически развиващ се сектор, въпреки малкия им дял спрямо цялата икономика. Те генерират висока добавена стойност, качествена заетост и стабилни приходи, като заслужават подкрепа чрез мерки за насърчаване на иновации, ИКТ, дигитализация и предприемачество.

Важно е да се отбележи и че стимулирането на иновационната активност чрез допълващо финансиране от ПК ИП би могло да се съчетае с мерки за наемане на уязвими групи безработни или неактивни лица, в т.ч. осигуряване на субсидирана заетост, ако бизнесът е готов да участва с менторство, стажуване и адаптиране на работни места за уязвими групи, чрез предвидените мерки по допълващо финансиране по Програмата за развитие на човешките ресурси.

В обобщение може да се каже, че се наблюдават следните местни специфики, нужди и идентифицирани проблеми ключови проблеми, които влияят негативно върху иновационния потенциал на местните предприятия и които ще се адресират чрез подкрепата на ПК ИП:

- Благоприятно географско местонахождение и добре изградена транспортна инфраструктура – изразена от междуселищни транспортни пътища – четвърти клас; път първи клас София – Варна - значителен експортен потенциал - потенциал за развитието на икономическите връзки както със съседните общини, така и с цялата страна.
- Традиции в преработващата промишленост, представени от развитите индустриални производства - основен потенциал за ускоряване на икономическото развитие на територията.
- Традиции в преработващата промишленост, представени от развитите индустриални производства, включително машиностроене и металообработване- основен потенциал за ускоряване на икономическото развитие на територията.
- Значителен интерес, капацитет и активност на бизнеса към модернизация и повишаване на конкурентоспособността на местната икономика, вкл. чрез изпълнение на проекти с европейски фондове
- Внедряването на иновации и нови технологии в предприятията от водещите отрасли **е изведено като една от възможностите за преодоляване на сериозните социално-икономически проблемите на територията.**
- Недостатъчна конкурентоспособност на фирмите от преработващата промишленост е идентифициран проблем от местния бизнес. Като добра възможност и перспектива в развитието си, МСП на територията на МИГ отбелязват важността на географско положение на територията, което осигурява по-лесен достъп до национални пазари, но отчитат необходимостта от технологични иновации в производствата си, за да отговорят на съвременните пазарни условия.
- Преработващата промишленост (индустриалният сектор) е гръбнакът на местната икономика. Тя **осигурява най-висока заетост на територията на МИГ и инвестициите в модерно и високотехнологично оборудване и производствена база, съвременни ИТ решения и др. ще допринесат за подобряване на иновационната активност на предприятията, което ще стимулира устойчивото икономическо развитие, необходим фактор за решаване на социално-демографските проблеми на територията на МИГ.**

Капацитетът на бизнеса и нуждите му от повишаване на пазарните му позиции чрез въвеждане на иновации, предимствата на територията и необходимостта от решаване на

сериозните демографски проблеми са основните фактори, показващи важността на изпълнението на проекти на територията на МИГ в периода 2021 – 2027 по ПК ИП. (част V, т.4 от Приложение 2.2. Анализ на заинтересованите страни към СВ ОМР).

1.3. Заявеното финансиране по ПК ИП попада в обхвата на следните приоритети и специфични цели на ПК ИП - принос към специфичните цели на програмата:

- **Приоритет 1** „Иновации и растеж“ на ПК ИП, специфична цел RSO1.1. Развитие и засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на внедряването на модерни технологии (ЕФРР)
- **Приоритет 2** „Кръгова икономика“, специфична цел RSO2.6 Насърчаване на прехода към кръгова и основаваща се на ефективно използване на ресурсите икономика (ЕФРР)

Принос към специфичните цели на програмата:

Проектите по мярката ще окажат пряко въздействие върху иновационния и технологичния капацитет на предприятията на територията на МИГ чрез:

- Внедряване на продуктови и процесни иновации, включително автоматизация на производството, дигитализация и внедряване на ИТ системи;
- Подобряване на достъпа на МСП до иновативни технологии и ноу-хау;
- Повишаване на взаимодействието между МСП и научноизследователски институции или доставчици на технологии, чрез прилагане на готови иновации на територията на МИГ;
- Създаване на устойчива икономическа среда за привличане и задържане на кадри в ключови сектори чрез внедряване на технологии, повишаващи производителността и качеството на труда.

Мярката предоставя възможност за въвеждане на зелени и ресурсно ефективни решения в производствени и логистични процеси, които имат висок потенциал за оптимизация на ресурсите, конкретният принос включва:

- Подкрепа за инвестиции, свързани с намаляване на енергийната и материалната интензивност на предприятията (ново оборудване, енергоспестяващи технологии, софтуер за управление на ресурси);
- Създаване на условия за внедряване на практики за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на материали в производствения цикъл;
- Насърчаване на екологични иновации и устойчиви бизнес модели – включително услуги, свързани с удължаване на жизнения цикъл на продукти, споделена икономика и екодизайн;
- Намаляване на въглеродния отпечатък на местните предприятия чрез дигитални трансформации и автоматизирано управление на процеси и доставки.

В контекста на сравнително остарялото оборудване на предприятията в МИГ (идентифицирано в анализа на ДМА и инвестиционната активност), подкрепата за кръгови решения ще доведе до устойчиви ползи за околната среда и повишаване на ресурсната ефективност.

Заявеното финансиране ще бъде насочено към подкрепа за внедряване на нови технологии и иновации в предприятията на територията на МИГ, като това ще помогне

за повишаване на тяхната производителност, устойчивост и конкурентоспособност на пазара. Мярката ще се фокусира върху нови продукти, процеси или услуги, които отговарят на специфичните нужди на местния пазар.

Заявеното финансиране ще бъде използвано за внедряване на иновации, които ще подобрят екологичната ефективност и устойчивост на МСП. Това включва използването на нови технологии и процеси за намаляване на отпадъците, енергийна ефективност и използване на възобновяеми източници на енергия.

Очаквани ползи и ефект от подкрепата за територията на МИГ:

Реализацията на проекти по мярката ще има следните по-важни ползи за територията на МИГ:

- Подобряване на иновационната способност и адаптивност на предприятията към глобални и секторни предизвикателства;
- Повишаване на конкурентоспособността, производителността и добавената стойност в местната икономика;
- Запазване и разкриване на нови работни места, особено за млади хора;
- По-добро използване на териториалния потенциал и икономическа инфраструктура

Очакваните ефекти от изпълнението на мярката включват:

- Подпомагане на двойния (зелен и дигитален) преход на МСП;
- Повишаване конкурентоспособността чрез иновации и ефективност на ресурсите;
- Създаване на условия за висока добавена стойност и екологична устойчивост на икономиката на територията на МИГ и принос към преодоляване на демографските проблеми.

2. Допустими дейности, конкретно необходими за реализация на мярката (*следва да съответстват на дейностите, описани в Указанията*)

Проектите по линия на допълващото финансиране по ПКИП следва да осигуряват възможности за внедряване на иновации в МСП, попадащи в някоя от петте тематични области на ИСИС 2021-2027. За целта е предвидено да бъдат допустими за подкрепа следните дейности:

- **Дейност 1.** Внедряване на продуктова иновация (стока или услуга) или иновация в бизнес процесите посредством придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА).
- **Дейност 2.** Внедряване на продуктова иновация (стока или услуга) или иновация в бизнес процесите посредством придобиване на специализиран софтуер (вкл. разработване), патенти, лицензи, „ноу хау“ и др., представляващи дълготрайни нематериални активи (ДНА).

Проектните предложения ще може да включват една или и двете допустими дейности. УО си запазва правото да включи и други допълнителни дейности, които са пряко свързани с процеса по внедряване на иновации.

В края на изпълнението на проектите следва да е налице внедрена в предприятието

продуктова иновация (стока или услуга) или иновация в бизнес процесите, насочена към производство на стоки и предоставяне на услуги.

Предвидена е подкрепа за внедряване на иновации в предприятията чрез въвеждане на продуктова иновация или иновация в бизнес процесите в тематичните области на стратегията за интелигентна специализация: “Информатика и ИКТ”; “Мехатроника и микроелектроника”; “Индустрии за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии”; “Нови технологии в креативни и рекреативни индустрии” и “Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика” на ИСИС 2021-2027.

Важно! При изпълнение на дейностите следва да се спазват хоризонталните принципи, заложи в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета:

- зачитането на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз ;
- равенството между мъжете и жените, интегрирането на принципа на равенство между половете и отчитането на социалните аспекти на пола;
- недопускане на всякаква дискриминация, основана на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация;
- достъпност за хората с увреждания (вкл. спазване правата и принципите, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания);
- целта за насърчаване на устойчивото развитие, посочена в член 11 от ДФЕС, като се отчитат целите на ООН за устойчиво развитие, Парижкото споразумение и принципа за „ненанасяне на значителни вреди“.

В съответствие с допустимите дейности се определят допустимите разходи на база на изискванията на глава 5, раздел I от ЗУСЕФСУ, разпоредбите на Регламент № 2018/1046, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС) 2021/1060 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2021 – 2027.

3. Допустими целеви групи, към които ще бъде насочено допълващото финансиране по ПКПП (посочват се заинтересованите целеви групи на територията на МИГ).

Допустимите целеви групи са МСП, съгласно Закона за малките и средни предприятия от територията на МИГ „Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“

Допустимите кандидати следва да имат адресна регистрация, да извършват дейността си и да са заявили подкрепа за дейности, осъществявани на територията на МИГ „Карлуковски карст - Червен бряг – Искър“. Кандидатите могат да развиват дейност в различни сектори на икономиката и трябва да отговарят на условията за бенефициент, определени в Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление и в приложимата подзаконова нормативна уредба. В рамките на процедурата за подбор на проекти ще има включени и допълнителни изисквания, с които МСП ще следва да се съобразят.

С цел избягване на припокриването на интервенции между ПКПП и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 (СПРЗСР) по линия на допълващото финансиране на ПКПП няма да могат да получават подкрепа кандидати,

които са:

- ✓ предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка и/или маркетинг на горски продукти.
- ✓ микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, и са заявили за подпомагане дейности по проекта, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България. Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България е посочен в Приложение № 2 към чл. 3, ал. 1, т. 3 на ПМС № 23/2023.
- ✓ предприятия, кандидатстващи за финансиране на икономически дейности, които съгласно КИД-2008 на НСИ попадат в сектор С - раздел 10 „Производство на хранителни продукти” и раздел 11 „Производство на напитки” и допустими за подпомагане по СПРЗСР.
- ✓ предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности, попадащи в обхвата на сектор риболов и сектора на рибарството и аквакултурите, които са целева група за подкрепа по Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г. (ПМДРА).

4. Размер на заявеното финансиране от МИГ и разпределение на средствата по приоритети/специфични цели *(посочва се: общият бюджет на мярката; разпределението на средствата по приоритети).*

4.1. Общ бюджет на мярката: 1 127 555,00 лева

4.2. Разпределение на средствата по приоритети:

- Приоритет 1. Иновации и растеж 563 777,50 лева
- Приоритет 2. Кръгова икономика 563 777,50 лева